

Ina van der Beek

Naar huis

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

‘Ga je in Groningen studeren en daar dan ook wonen?’ vraagt Bea. ‘In zo’n studentenhuis?’

‘Nee joh, ik weet nog helemaal niet wat ik na mijn examen ga doen,’ antwoordt Niek. Hij kijkt zijn zusje aan en vraagt dan: ‘Of wil je me graag kwijt?’

‘Nee, natuurlijk niet. Ik vraag het alleen maar, hoor!’ Het klinkt wat kattig.

Niek haalt zijn schouders op en loopt fluitend naar boven. Eerst maar eens zien dat hij slaagt voor zijn eindexamen van de hbs. En daarna? Hij weet het nog steeds niet zeker.

Boven zijn schoolboeken zit Niek na te denken over zijn toekomst. Oom Ad, zijn stiefvader, stimuleert hem om in Groningen aan de universiteit te gaan studeren. ‘Er zijn mogelijkheden genoeg voor een jongen met jouw hersens,’ zegt hij geregeld. ‘En je kunt ook altijd nog een aanvullend jaar doen, als je een studie kiest waar je gymnasium voor nodig hebt. Daar zijn ongetwijfeld mogelijkheden voor.’

Diep in zijn hart weet Niek eigenlijk wel wat hij wil. De kweekschool, hier in Assen, daar zou hij het liefst naartoe gaan, om onderwijzer te

worden. Dat lijkt hem echt mooi.

Ooit heeft hij het weleens genoemd, maar oom Ad had dat idee direct van tafel geveegd. ‘Schoolmeester? Jongen, jij hebt veel meer in je mars, en we kunnen gelukkig iedere studie die je maar wilt betalen, dus grijp je kansen!’

Oom Ad is een geweldige vader voor hem en ook voor zijn pleegzusje Bea. Nooit heeft hij enig onderscheid gemaakt tussen hen en Nieks halfzusje Adrie, dat nu bijna vijf jaar is.

Maar wat school en opleiding betreft is oom Ad wel streng. Hij vindt een goede opleiding een van de belangrijkste dingen in het leven.

Nou, Bea zal ongetwijfeld aan alle verwachtingen gaan voldoen. Zij is echt de studiebols van de familie. Niet normaal meer, zo gemakkelijk als zij leert, vindt Niek. Op haar rapporten heeft nooit een lager cijfer dan een acht gestaan, zowel op de lagere school als op het gymnasium, waar ze nu in de vierde klas zit.

Hij is niet jaloers op haar, hij gunt het haar van harte, omdat hij nu eenmaal dol is op dit zusje, met wie hij samen is opgegroeid. Nauwelijks tien maanden schelen ze, en ze hebben samen veel meegemaakt.

De Joodse ouders van Bea zijn bijna drie maan-

den na haar geboorte opgepakt en afgevoerd naar een concentratiekamp, vanwaar ze nooit meer zijn teruggekomen. Toen werd ze zijn zusje, en dat is ze altijd gebleven. Ook Nieks eigen vader, Hans, was opgepakt en meegenomen.

Nadat zijn moeder gehoord had dat zijn vader kort voor de bevrijding gefusilleerd was, was zij met de kinderen bij een doktersechtpaar terechtgekomen, dat hen liefdevol in hun huis opnam. Na de pensionering van de arts, rond Nieks tweede verjaardag, was zijn moeder met Niek en Bea met het echtpaar meeverhuisd naar het kleine dorpje Weezum in Drenthe. Zes jaar later waren beide echtelieden overleden, en toen bleek dat zij hun huis aan moeder Sinie hadden nagelaten. Die was daar een pension in begonnen om zo in het onderhoud van haar en de kinderen te kunnen voorzien.

Nadat ze zes jaar geleden met oom Ad trouwde, zijn ze hier in Assen gaan wonen. En hier is dus ook Adrie geboren, het kleine meisje op wie ze allemaal stapelgek zijn. Pas na haar geboorte zijn ze erachter gekomen dat Hans, zijn eigen vader, nog leefde. Een geweldige schok was dat geweest, voor hem en voor heel hun gezin. En natuurlijk vooral voor zijn moeder was het of de

grond onder haar voeten werd weggeslagen.

‘Niek?’

Op dat moment komt Adrie zijn kamer binnen. ‘Niek, kom je eten? Papa is al thuis en we eten spinazie met een eiertje.’

‘Een eiertje? Ja, dan kom ik direct! Kom hier, wil je op m’n rug naar beneden?’

Niek heeft zijn zusje al opgetild en op zijn rug gezet.

‘Bukken! Zo, daar gaan we. Houd je vast, op naar de eiertjes!’

Beneden vindt hij de rest van het gezin al aan tafel. Hij galoppeert nog een rondje door de kamer en laat Adrie dan op haar stoel zakken.

‘Kom gauw zitten, Niek, anders wordt het eten koud,’ zegt zijn moeder.

‘En de eiertjes,’ zegt Adrie.

‘Eitjes,’ verbetert moeder Sinie automatisch. ‘En nu eerbiedig, Adrie, handjes samen, ogen dicht.’

‘En, Niek,’ vraagt Ad wat later, terwijl hij zijn mes en vork neerlegt, ‘heb je al nagedacht over je toekomst? Misschien toch rechten gaan studeren? Het lijkt me echt wel wat voor jou. Je kunt er allerlei kanten mee op.’

Niek geeft niet direct antwoord en Ad gaat

verder: ‘Het wordt echt tijd dat je een beslissing gaat nemen, jongen. Voor je examens beginnen, zul je je toch ergens moeten inschrijven?’

‘Ik heb al een beslissing genomen,’ zegt Niek nu.

‘En dat is?’

‘Ik wil naar de kweekschool, hier in de stad.’

‘Maar Niek, jongen,’ zegt Ad, terwijl hij langzaam zijn hoofd schudt, ‘dat is toch jammer. Je hebt de capaciteiten om het veel verder te schoppen dan schoolmeester.’

‘Wat is er mis met schoolmeesters?’ vraagt Niek. ‘Wat is er bijvoorbeeld mis met oom Gosse?’

‘Niks, natuurlijk, helemaal niks! Daar gaat het ook niet om,’ antwoordt Ad. ‘Het is een prachtig beroep, maar...’

‘... maar niet voor mij?’ reageert Niek rustig. ‘Oom Ad, ik heb er heel lang over nagedacht, en dat is echt wat ik het liefst wil.’

‘We praten er nog weleens rustig over,’ zegt Ad. ‘Ik heb heerlijk gegeten, mama!’ brengt hij het gesprek nadrukkelijk op een ander onderwerp. ‘Eet jij ook je bordje eens gauw leeg, Adrie!’

‘Mooi, dank je,’ zegt Sinie. Ze staat op om de lege borden op elkaar te stapelen. Even vangt ze

de blik van haar oudste, en bijna onmerkbaar knipoogt ze naar hem.

Pas als Sinie en Ad in bed liggen, is er gelegenheid voor een rustig gesprek.

‘Ad,’ zegt ze, ‘wat de vervolgopleiding van Niek betreft...’

Het blijft even stil, de woorden lijken te blijven hangen in het donker van de slaapkamer.

‘Ja,’ zegt Ad eindelijk, ‘wat wil je daarover zeggen? Ben je het niet met me eens dat het een beetje jammer zou zijn als hij niet verder komt dan onderwijzer? Hij heeft een goed stel hersens, hij kan gemakkelijk naar de universiteit. Hij zou arts kunnen worden of dominee. Rechten studeren of...’

Ze pakt in het donker zijn hand en onderbreekt hem zacht: ‘Dat wil hij helemaal niet, Ad. Zijn hart ligt bij het onderwijs.’

Nu valt Ad stil.

Ze geeft zijn hand een kneepje en gaat verder: ‘Onderwijzer is een prachtig beroep, vind ik. Je draagt bij aan de vorming van jonge mensen. Een goede schoolmeester of schooljuffrouw kan van grote betekenis zijn voor de rest van je leven, besef je dat wel? En als het toch niet bevalt, of hij

wil alsnog verder studeren, dan kan dat toch altijd nog?’

Nog steeds blijft het stil. Dan hoort Sinie een diepe zucht naast zich.

‘Je hebt natuurlijk gelijk,’ zegt Ad zacht. Hij draait op zijn zij en neemt haar in zijn armen. ‘Wat ben jij toch een wijze vrouw! Onze kinderen boffen maar met zo’n moeder.’

Sinie blijft even stilliggen, ze glimlacht in het donker. Niet omdat Ad haar gelijk geeft, maar om dat ene woordje: onze. Ónze kinderen, zegt hij, en dat is het geweldige in Ad, wat ze enorm waardeert. Vanaf het begin van hun huwelijk ziet hij haar zoon Niek en haar pleegdochter Bea helemaal als zijn eigen kinderen. Ook de geboorte van Adrie heeft daar geen verandering in gebracht. Alleen vier jaar geleden heeft hun gezin even gewankeld, toen ze ontdekten dat haar eerste man, Hans, niet was omgekomen in de oorlog, maar nog steeds leefde. Dat is een heel moeilijke tijd geweest, vol twijfel en verdriet. Maar ze zijn er allemaal sterker uit gekomen, en Niek heeft nog ruim twee jaar de tijd gekregen om een bijzonder contact op te bouwen met zijn eigen vader. Toen stierf Hans, en ook dat was een heftige ervaring. Samen met Niek heeft ze oprecht gerouwd om

zijn vader en haar eerste liefde. Ze was geschrokken van de emoties die zijn overlijden toch weer bij haar had opgeroepen. Maar in al die dingen was Ad als een rots in de branding voor haar, en ook voor Niek is hij er steeds geweest.

‘Wat ben je toch een schat!’ zegt ze, en ze kruipt dicht tegen hem aan. Zo vallen ze in slaap.

2

Nu is het zomervakantie. Na een paar erg warme dagen is het weer helemaal omgeslagen. Het waait hard en de regen slaat fel tegen de ramen van het vakantiehuis in Zeeland.

‘Zullen we een spelletje doen, Bea?’ vraagt Adrie met haar liefste stemmetje. ‘Of ga je me voorlezen?’

‘Nu even niet, we hebben al een heleboel spelletjes gedaan,’ zegt Bea. Het klinkt wat kortaf. Sinie kijkt verwonderd naar haar oudste dochter.

‘Ah toe, alsjeblieft...’ zeurt Adrie.

‘Nee-hee, nu niet!’ Bea loopt de kamer uit, ze hoort nog net dat haar moeder zegt: ‘Kom maar, Adrie, dan doen wij een spelletje. Wat wil je doen?’

Bea rukt haar jack van de kapstok en trekt het aan. 'Ik ga een eind langs het strand lopen, hoor!' roept ze vanuit het kleine halletje, en zonder op een reactie te wachten, doet ze de deur van het vakantiehuis open en stapt naar buiten. De regen slaat haar in het gezicht. Ze buigt haar hoofd en met opgetrokken schouders loopt ze het pad af richting de duinen.

Als ze op het strand komt, is de bui voorbij. Een waterig zonnetje probeert door de wolken te komen.

Bea knijpt haar lange paardenstaart uit, haar haar druipt. Ze maakt haar staart los en schudt haar haren over haar rug. Ziezo, dat droogt sneller. Dan stopt ze haar handen in de zakken van haar windjack en stapt met stevige pas vlak langs de zee.

Ze baalt van zichzelf. Waarom deed ze nou zo onaardig tegen haar kleine zusje? Ze had toch best nog even een boekje kunnen voorlezen of een spelletje ganzenbord kunnen doen? Nou ja, straks maakt ze het wel weer goed met die kleine schat. Eerst maar eens een lekker eind lopen, misschien wordt ze daar weer wat vrolijker van.

Stevig loopt ze door. Het is vloed, het water staat hoog op het strand.